

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Samhällsutvecklingsenheten

BESLUT

1 (14)

2014-12-17

Dnr: 511-2622-14

Enligt sändlista

Beslut om utvidgat strandskydd i Uppsala kommun, Uppsala län

Beslut

Länsstyrelsen beslutar, med stöd av 7 kapitlet 14 § miljöbalken (MB), att utvidgat strandskydd i Uppsala kommun ska gälla i den omfattning som anges nedan. Omfattningen beskrivs även i till beslutet hörande kartor.

- Edsjön – 300 meter på land
- Fibysjön – 300 meter på land
- Fjärden – 300 meter på land
- Funbosjön – 300 meter på land
- Grytsjön – 300 meter på land
- Holmsjön – 300 meter på land
- Hosjön – 300 meter på land
- Lafssjön – 300 meter på land
- Långsjön (Almunge) – 300 meter på land, utom vid norra stranden, där strandskydd gäller mellan strandlinjen och väg 282, se karta 6
- Långsjön (Björklinge) – 300 meter på land i den utsträckning som framgår av karta 3
- Långsjön (Länna) – 300 meter på land, utom vid Lärkstaden, i enlighet med avgränsning som framgår av bilagd karta 6
- Lötsjön – 300 meter på land, utom vid nordvästra stranden, där strandskydd gäller mellan strandlinjen och väg 282, se karta 6
- Mälarens stränder samt öar i Mälaren – 300 meter på land, förutom mellan Vreta udd och Flottsundsbron, där generellt strandskydd om 100 meter istället gäller, i enlighet med avgränsning som framgår av bilagd karta 5
- Norrsjön nordost om Knutby – 300 meter på land
- Norrsjön söder om Ramsen – 300 meter på land
- Ramsen – 300 meter på land
- Rörsjön – 300 meter på land
- Siggeforasjön – 300 meter på land, utom på norra sidan av sjön där strandskydd gäller mellan strandlinjen och vägen
- Skysjön – 300 meter på land
- Sottern – 300 meter på land, utom på norra sidan där strandskydd gäller mellan strandlinjen och väg 282, se karta 7
- Trehörningen – 300 meter på land, utom vid sjöns västra, nordvästra och nordöstra del där generellt strandskydd om 100 meter istället gäller, i enlighet med avgränsningar som visas på bilagd karta 6

- Vällen – 300 meter på land
- Vällnoren – 300 meter på land
- Fyrisån – 300 meter mellan Vattholma och Ekeby kvarn, utom vid järnvägen Ostkustbanan och Storvreta, där utvidgat strandskydd avgränsas enligt karta 9-10. På östra sidan av ån söder om Kungsängsleden är strandskyddet 300 meter, dock inte längre än fram till Hemslöjdsvägen, se karta 11.
- Hågaån – 300 meter på land nedströms Kvarnbo, utom vid Flogsta, Eriksberg, Södra Gottsunda och Vårdsätra, där utvidgat strandskydd avgränsas enligt karta 12-13

Det utvidgade strandskyddet omfattar landområden inom 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd, eller fram till väg eller järnväg.

Länsstyrelsens beslut den 30 september 1994, diarienummer 231-568-93, upphör att gälla avseende de delar som rör utvidgat strandskydd i nuvarande Uppsala kommun i och med detta beslut.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

På 1950-talet tillkom den första strandlagen i Sverige. Lagen gav länsstyrelserna möjlighet att utpeka områden där strandskydd skulle gälla, i syfte att trygga tillgången till platser för bad och friluftsliv för allmänheten. Generellt strandskydd, på land och i vatten inom 100 meter från strandlinjen, infördes år 1975. Den 18 juni 1975 (diarienummer 11.123-1167-75) fattade Länsstyrelsen beslut om var strandskyddet i Uppsala län skulle vara utvidgat, generellt eller borttaget.

År 1994 tillkom syftet att bevara livsmiljöer för djur- och växtlivet, på land och i vatten. Den 30 september 1994 (diarienummer 231-568-93) fattade Länsstyrelsen ett nytt beslut för Uppsala kommun. Även detta beslut reglerar var strandskyddet ska vara utvidgat, generellt eller borttaget.

Översyn av det utvidgade strandskyddet

Den 1 juli 2009 började nya bestämmelser om strandskydd att gälla. I övergångsbestämmelserna, punkt 3, till ändring av miljöbalken (2009:532) anges att strandskydd gäller efter den 31 december 2014 inom ett utvidgat strandskyddsområde endast om utvidgningen har beslutats med stöd av 7 kap. 14 § MB i dess nya lydelse. Detta innebär att äldre beslut om utvidgat strandskydd upphör att gälla vid utgången av år 2014, om inte länsstyrelsen dessförinnan har fattat nya beslut om var strandskyddet ska vara utvidgat.

Länsstyrelsen i Uppsala län påbörjade översynen av det utvidgade strandskyddet under våren 2012. Översynen har endast omfattat områden som sedan tidigare har utvidgat strandskydd. Syftet med översynen var att utreda och besluta om områden som redan omfattas av utvidgat strandskydd även ska göra det efter år 2014. För de områden där Länsstyrelsen bedömer att det inte finns motiv för att utvidga strandskyddet upphävs beslutet och endast generellt strandskydd inom 100 meter från strandlinjen kommer att gälla.

Översynen omfattar inte områden ska vara undantagna från generellt strandskydd, utan där fortsätter Länsstyrelsens beslut från 1994 att gälla.

Länsstyrelsen träffade representanter för Uppsala kommun vid ett möte den 16 maj 2012. Länsstyrelsen informerade om det pågående arbetet med att se över det utvidgade strandskyddet och efterfrågade underlagsmaterial från kommunen.

Kommunen, myndigheter, organisationer, markägare och innehavare av särskild rätt till mark har beretts möjlighet att yttra sig över ett förslag till beslut. Delgivning av förslaget till beslut har skett genom kungörelse i länets ortstidningar och Post- och inrikes tidningar. Förslaget har under remisstiden funnits tillgängligt på Länsstyrelsen i Uppsala samt på Länsstyrelsens hemsida.

Inkomna synpunkter och Länsstyrelsens bemötande av synpunkterna har sammanställts i en samrådsredogörelse. Samrådsredogörelsen samt yttrandena i sin helhet finns att ta del av på Länsstyrelsen. Efter samrådet har Länsstyrelsen undantagit ytterligare områden från beslut om utvidgat strandskydd. Det gäller några mindre områden vid Långsjön (Björklinge), Lärkstaden vid Långsjön (Länna), sydvästra delen av Trehörningen, Fyrisån vid Storvreta och söder om Vattholma samt Hågaån vid Ekebydalen och vid Vårdsätra. Motiveringen till vilka områden som ska omfattas av utvidgat strandskydd har utvecklats och förtydligats.

Motiv till beslut

Tillämpliga bestämmelser

Generellt strandskydd gäller inom 100 meter från strandlinjen, på land och i vatten, vid normalt medelvattenstånd. Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Strandskyddets syften är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

I propositionen Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden (2008/09:119) sid. 99 framgår att beslut om utvidgat strandskydd ska grundas på hänsyn till berörda områdens värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandområden. Beslut om utvidgat strandskydd kan komma att avse:

1. områden som omfattas av annat områdesskydd, t.ex. naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. riksintresseområden enligt 3 kap. 6 § andra stycket och 4 kap. 2–8 §§ MB som är relevanta för strandskyddet,
3. kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
5. välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
6. tätortsnära strövområden, eller
7. ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Länsstyrelsens allmänna överväganden angående utvidgat strandskydd

Länsstyrelsen har utgått från de ovan redovisade punkterna vid bedömningen av vilka områden som ska omfattas av utvidgat strandskydd. Områdesskydd, som har beaktats, är bland annat naturreservat, Natura 2000-områden och djur- och växtskyddsområden. Även ekologiskt känsliga och värdefulla områden som inte omfattas av områdesskydd kan behöva skyddas genom utvidgat strandskydd. Vissa djurarter, exempelvis vissa fåglar, är störningskänsliga. Det räcker därför inte att deras habitat inte exploateras, utan de har även behov av en oexploaterad buffertzoon runt habitatet.

Länsstyrelsen lägger stor vikt vid de områden som är av riksintresse enligt 4 kap. MB, då de är utpekade direkt i miljöbalken. Dessa områden är i sin helhet av riksintresse på grund av sina natur- och kulturvärden. Även de områden som pekats ut som riksintressen för friluftsliv, naturvård eller kulturmiljövårdenligt 3 kap. 6 § MB kan behöva det skydd som ett utvidgat strandskydd innebär. Utvidgat strandskydd kan bidra till att säkerställa riksintresseområdenas värden, då de värden som riksintressena ska skydda i många fall är kopplade till strandområden. Tätortsnära strövområden har en särskilt stor betydelse för friluftslivet, eftersom de ofta är lättillgängliga för många människor och därmed är, eller har potential att bli, välbesökta.

Strandskyddets syften är långsiktiga, varför Länsstyrelsen både har beaktat nuvarande värden och vilken potential olika områden har att bli värdefulla i framtiden. I Uppsala kommun väntas befolkningen öka kraftigt under kommande decennier, eftersom Uppsala ligger centralt i den expansiva regionen Östra Mellansverige. Detta medför ökad efterfrågan på mark att bebygga, samtidigt som efterfrågan på områden för ostört friluftsliv också väntas öka i de värdefullaste områdena för friluftsliv.

För allmänhetens tillgång till attraktiva områden med rekreativa värden i form av natur- och kulturvärden är sammanhängande områden av betydelse. Friluftslivets upplevelsevärden har ofta koppling till bruket av och variationen i kulturlandskapet och till hur långt det är till bebyggda områden. Den som vandrar längs stranden eller färdas på vattnet i båt eller med långfärdsskridskor får en annan, mer rofylld, upplevelse om exploaterade områden ligger 300 meter från strandlinjen än om avståndet är 100 meter.

Utvidgat strandskydd i Uppsala kommun omfattar endast landområden. Utåt vattnet ska endast generellt strandskydd om 100 meter gälla. De största strandskyddsvärdena i vattnet finns på grunt vatten och nära stränderna. Naturvärden på djupare vatten är även mindre kända. Exploateringstrycket i och på vatten mer än 100 meter från strandlinjen är generellt sett litet.

Strandskyddet har betydelse för arbetet med att uppfylla flera av de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen. Utvidgat strandskydd i Uppsala kommun bidrar framförallt till att uppfylla miljömålen om god bebyggd miljö, levande sjöar och vattendrag, myllrande våtmarker, levande skogar, ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv.

Länsstyrelsens motivering till vilka områden som ska omfattas av utvidgat strandskydd

Siggeforasjön

Siggeforasjön är en skogssjö som omges av enbart morän- och sandstränder. Övervattensvegetationen är inte utbredd och befintliga vassbälten är glesa och låga. Sjöns utlopp ligger i den östra delen och rinner till Fyrisån via Jumkilsån.

Siggeforasjön är bedömd som ett område med mycket högt värde i länets naturvårdsprogram. Sjön är en omtyckt badsjö. En anlagd badplats med serviceanläggningar och en campingplats finns vid den nordöstra delen av sjön. I samma område finns en del fritidsbebyggelse.

Cirka 100-200 meter norr om sjön går vägen mellan Östfora och Julmyra. I övrigt är det oexploaterat runt sjön. I anslutning till vägen i den västra delen finns en parkeringsplats som passeras av Upplandsleden. Leden går runt halva södra, den västra och den norra delen av sjön. I söder finns en eldplats och söder därom har skogen vildmarkskaraktär.

Länsstyrelsen bedömer utifrån de värden för friluftslivet och växt- och djurlivet som sjön har att strandskyddet ska vara utvidgat till 300 meter på land förutom längs den norra stranden där strandskyddet går fram till vägen i enlighet med karta 1.

Fibysjön

Fibysjön är en sänkt, och därmed grund, skogssjö. Sjön omges till största delen av sumpskogar och myrar. I skogarna runt sjön häckar bland annat slaguggla.

Den södra delen av sjön ingår i naturreservatet Fiby urskog, som också är utpekad som Natura 2000-område och riksintresse för naturvård samt har klass 1 (högsta värde) i länets naturvårdsprogram. Sjön och dess omgivning är klassad som 4 (vissa värden) i Naturvårdsverkets våtmarksinventering.

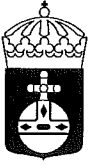
Området runt sjön har en hög grad av vildmarkskaraktär, vilket bidrar till värden för friluftslivet.

På grund av de höga värdena för friluftslivet och växt- och djurlivet bedömer Länsstyrelsen att strandskyddet ska vara utvidgat till 300 meter på land.

Långsjön (Björklinge)

Långsjön öster om Björklinge är en näringsfattig till måttligt näringsrik sjö med ovanligt klart vatten för att vara en slättsjö. Sjön är till större delen omgiven av sumpiga lerstränder, men i sjöns södra del förekommer morän- och åsstränder. Vid sjöns södra del finns områden med bebyggelse nära stränderna.

Sjön och dess stränder är av riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6 § MB. Enligt länets naturvårdsprogram är sjön med omgivningar av klass 1, högsta värde, och värdefullt på en mängd olika sätt: botaniskt, zoologiskt, hydrologiskt, kulturellt och för friluftslivet. Nordost om sjön finns naturreservatet Djurgården, ett område med betesmarker och lövskogsbevuxna kullar med lundartade partier. Här finns en värdefull flora med bland annat gamla grova ädellövträd, stora

hasselbuskar och en rik orkidéäng med bl a kärknipprot. Vid den norra delen av sjön finns våtmarker med mycket högt naturvärde, klass 1 enligt Naturvårdsverkets våtmarksinventering. Vid sjöns sydvästra strand finns en badplats och ett elljusspår. Sjön bedöms ha högt värde för tätortsnära rekreation.

På grund av de höga värden för friluftslivet och djur- och växtlivet som finns i och runt sjön bedömer Länsstyrelsen att strandskyddet ska vara utvidgat till 300 meter på land, utom vid nordvästra stranden där strandskydd ska gälla fram till Sätunavägen, och vid västra, södra och sydöstra stranden där utvidgat strandskydd ska avgränsas enligt karta 3.

Lafssjön

Lafssjön är en liten sjö omgiven främst av barrskog, men även av partier med ädellövskog med inslag av lundväxter. Sjön med omgivning har klass 3, högt värde, i länets naturvårdsprogram. En liten badplats finns vid sjöns östra strand. Sjön har höga värden för friluftslivet tack vare badplatsen, de ostörda omgivningarna och på grund av att antalet sjöar i närheten är litet.

På grund av de höga värdena, främst för friluftslivet, bedömer Länsstyrelsen att strandskyddet ska vara utvidgat till 300 meter på land.

Mälaren

Mälaren med öar och strandområden är utpekad som riksintresse i 4 kap. 2 § MB. De områden som anges i 4 kap. MB är i sin helhet av riksintresse på grund av sina höga natur- och kulturvärden. Vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön ska turismens och friluftslivets intressen särskilt beaktas.

Mälärstränderna i Uppsala kommun är varierande till sin karaktär. Längs Lårstavikens norra strand och fram till Dalby udd sträcker sig ett kuperat odlingslandskap med omväxlande åker, betesmark och sluten eller lundartad skog. Brantare stränder omväxlar med flacka lerstränder med vassområden. Vid Wiks slott finns ett Natura 2000-område, som närmast slottet har parkkaraktär och i övrigt består av ädellövrisk hagmark och partier med ädellövlundar. Från Ormberget erbjuds fin utsikt över Mälaren och Skohalvön. I den grunda vassrika Dalbyviken finns höga värden för fågellivet. Runt viken finns ett lummigt herrgårdslandskap vid Hammarskog och i sydväst Dalby kyrka. Vid Hammarskogs herrgård finns anläggningar för friluftslivet och området är mycket välbesökt.

Värdena är höga både för friluftslivet och djur- och växtlivet. Vanliga friluftaktiviteter är vandring, utflykter, skridsko- och skidåkning, bär- och svamplockning, bad, fiske, båtliv och fågelskådning. Potentialen för att utveckla turism och friluftsliv bedöms som stor.

Med en ökande befolkning både i Uppsala kommun och i omgivande region kommer sannolikt efterfrågan på attraktiva friluftsområden att öka. Därför är det viktigt att skydda de delar av Mälarens stränder som är oexploaterade eller glest exploaterade. De områden som har förlorat sin betydelse för strandskyddets syften på grund av omfattande och/eller tät exploatering ska inte omfattas av utvidgat strandskydd. Detta gäller området mellan Vreta udd och Flottsundsbron.

På grund av de höga värden för friluftslivet och djur- och växtlivet som finns vid Mälaren bedömer Länsstyrelsen att strandskyddet ska vara utvidgat till 300 meter på land i den omfattning som redovisas på karta 5.

Funbosjön

Funbosjön är en mycket näringsrik slättlandssjö. Sjön omges till två tredjedelar av skogsmark och hagmark och i övrigt ängs- och åkermark. Stränderna utgörs delvis av breda vassbälten, men på den branta östsidan är vassbältet smalare och det finns några vassfria uddar. Sjön har sitt utlopp i den södra delen och avvattnas till Fyrisån via Funboån-Sävjaån.

Sjöns vattenområde ingår i Natura 2000-området Sävjaån-Funbosjön. Enligt länets naturvårdsprogram har sjön samt stränderna mycket högt värde (klass 2). På flera ställen runt sjön finns strandängar, delvis betade, och lövhagar med bland annat ek och björk, samt partier med mer sluten ädellövskog. Sjön och dess omgivningar har stor betydelse för fågellivet med bland annat häckande årta, skedand, brun kärrhök och storspov.

Funbosjön har stort värde som tätortsnära rekreationsområde. Vanliga friluftaktiviteter är bad vid någon av badplatserna, skridskoåkning och fiske.

På grund av de höga värdena för friluftslivet och djur- och växtlivet bedömer Länsstyrelsen att strandskyddet ska vara utvidgat till 300 meter på land.

Trehörningen, Ramsen, Norrsjön

De tre sjöarna är fina skogssjöar som är tätt sammanlänkade. Längs Trehörningens stränder finns moränstränder med enstaka hällar och åker- och ängspartier. Ramsen är en sprickdalssjö som omges av sprick- och hålldalsmarker med delvis höga och branta stränder. Norrsjön, som ligger på gränsen mellan Uppsala och Knivsta kommun, omges till största delen av höga skogsklädda morän- och hållmarksstränder.

Både natur- och rekreationsvärdena är höga. Vattnet, stränderna och omgivande skogsmark används för friluftaktiviteter under hela året och området är ett av Uppsala kommuns mest välbesökta friluftsområden. Vanliga aktiviteter är bad, båtliv, paddling, fiske, skridskoåkning, skidåkning, vandring och picknick. Fjällnora friluftsområde, centralt beläget vid Trehörningens östra del och Ramsens norra del, är en viktig målpunkt för friluftslivsaktiviteter. Därifrån plogas isbanor på vintern och skidspår prepareras. Det finns serviceanläggningar med toaletter, café samt kanotuthyrning. Flera badplatser finns längs stränderna. Upplandsleden går på en bro vid sundet mellan Ramsen och Norrsjön och följer Ramsens västra strand norrut mot Lötsjön.

Sjöarna är utpekade i Länsstyrelsens naturvårdsprogram som ett område med mycket högt naturvärde, klass 2, på grund av områdets karaktär. Det finns partier med ädellövträd med hög biologisk mångfald och förekomst av skyddsvärda arter.

Strandområdena är till stor del oexploaterade eller glest exploaterade, med undantag av Trehörningens västra, nordvästra och nordöstra del, där bebyggelsen är relativt tät och museijärnvägen passerar nära stranden.

På grund av de värden främst för det tätortsnära friluftslivet, men även för djur- och växtlivet, som finns vid sjöarna Trehörningen, Ramsen och Norrsjön bedömer Länsstyrelsen att strandskyddet ska vara utvidgat till 300 meter på land, utom i Trehörningens västra, nordvästra och nordöstra del, där strandskyddet ska vara utvidgat enligt avgränsningar som redovisas på karta 6.

Lötsjön

Lötsjön omges till stor del av morän- och hållmarksstränder, delvis höga och branta. Den nordvästra sidan är exploaterad med bebyggelse, museijärnvägen samt väg 282. Den sydöstra stranden, där Upplandsleden slingrar sig fram, är oexploaterad. Där finns en fornborg och en naturstig samt en omtyckt badplats. Vanliga friluftaktiviteter är bad, vandring, picknick och sjön är utpekad i kommunens översiktsplan som ett tätortsnära rekreativområde.

Sjön ingår i Länsstyrelsens naturvårdsprogram och bedöms ha mycket högt naturvärde, klass 2, på grund av områdets karaktär. Det finns partier med ädellövträd som hyser hög biologisk mångfald och förekomst av skyddsvärda arter.

På grund av de värden, främst för friluftslivet, som finns vid Lötsjön bedömer Länsstyrelsen att strandskyddet ska vara utvidgat till 300 meter på land i den omfattning som redovisas på karta 6.

Långsjön Länna, Fjärden, Långsjön Almunge

De tre sjöarna är smala sprickdalssjöar, som tidigare utgjorde en enda sjö (Stora Långsjön), och nu förbinds genom korta åsträckor. Omgivningarna utgörs av uppodlade lermarker och skog- eller hagbevuxna moränmarker. Breda vassområden kantar delar av stränderna, men det finns också brantare strandavsnitt helt utan vass.

Söder om Långsjön Almunge finns ett Natura 2000-område, som också är av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB, Harparbol lund. Lunden utgörs av sluten ädellövskog med lundartad undervegetation. Här finns en rik insektsfauna och ett rikt fågelliv. I länets naturvårdsprogram har detta område högsta värde (klass 1) och sjöarna och deras omgivning i övrigt högt naturvärde (klass 3). Runt sjöarna finns partier med ädellövskog och blandskog med inslag av ädellövträd. Här finns även områden med betesmark. Vassområdena i västra delen har högt naturvärde enligt Naturvårdsverkets våtmarksinventering, bland annat är de värdefulla för fågellivet.

Området är värdefullt för friluftslivet, bland annat för utflykter och vandring. Delar av området är utpekade som närrekreativmark i kommunens översiktsplan. Upplandsleden passerar genom en del av området.

På grund av de höga värdena för friluftslivet och djur- och växtlivet bedömer Länsstyrelsen att strandskyddet ska vara utvidgat till 300 meter på land, utom norr om Långsjön Almunge, där strandskyddet ska gå fram till väg 282, och vid Lärkstaden vid Långsjön Länna, se karta 6.

Hosjön

Hosjön är en liten näringsrik sjö till stor del med mäktiga vassar. Den omges till största delen av hållmarker med barrskog, men på västra sidan finns partier med lövskog. Väster och sydost om sjön finns även odlings- och betesmark.

Sjön och dess omgivningar är av riksintresse för naturvården, samt har klass 1 (högsta värde) i länets naturvårdsprogram, främst för sin betydelse för fågellivet. I sjön och dess närmaste omgivningar har ca 180 fågelarter iakttagits. Här finns flertalet av de mellansvenska slättsjöfågelnarna bl a en stor skrattmåskoloni. Rördrom häckar regelbundet. Sjön är också rastplats för änder, gäss, svanar och rovfåglar.

Hosjön och dess stränder har högsta klass i Naturvårdsverkets våtmarksinventering. Sjön har också höga värden för friluftslivet, dels som plats för fågelskådning, dels på grund av den badplats som finns vid Åsbyudden i väster och för att Upplandsleden passerar sjön. Värdet för friluftslivet stärks av att sjöns omgivningar är i stort sett helt obebyggda.

På grund av de höga naturvärdena och området betydelse för friluftslivet bedömer Länsstyrelsen att strandskyddet ska vara utvidgat till 300 meter på land.

Vällen, Vällnoren och Norrsjön nordost om Knutby

De tre sjöarna ligger efter varandra i nord-sydlig riktning och är förbundna med varandra. Alla sjöarna är reglerade och tämligen grunda.

Vällen är en av Upplands största sjöar och den norra delen ligger inom Östhammars kommun. Sjön är en långsmal sprickdalssjö och vattnet är ganska brunt humusfärgat men ändå relativt näringsrikt. I sjön finns många öar, uddar och grunda vikar. Stränderna kantas till större delen av skogskädda moränmarker och i den södra delen även av stora vassar. Sänkningen av sjön har ökat omfattningen av sumpiga, svåråtkomliga stränder i söder, en del små vikar är nu helt igenvuxna. I de mellersta delarna finns dock kvar flera vassfria eller vassfattiga strandpartier, däribland några hållmarksstränder.

Vällnoren är en liten sjö av samma typ som Vällen, placerad mellan de två större sjöarna. I sjöns södra ände finns en fornborg.

Även Norrsjön är av samma typ som Vällen och i sjön finns en hel del uddar och holmar samt grunda vikar, varav Sotterboviken och Bennebolsviken mer eller mindre vuxit igen. De flesta uddar och holmar är bevuxna med barrskog, men en del är lövträdsdominerade. Huvuddelen av sjön kantas av fastmarksstränder, oftast morän, men hållar finns här och var.

Skogarna i området är olikåldriga, frodiga och grandominerade, men påfallande rika på lövträd, även ädellövträd. Partier med karaktär av örtrik ängsgranskog förekommer, liksom mer eller mindre lundartade lövskogspartier, grov ek och ask, samt områden med lind.

Området präglas av orördhet, mångformighet samt höga botaniska och hydrologiska värden och är genom sin större sammanhängande areal av våtmarker

och naturskogar mycket värdefullt för den naturskogsbundna floran och faunan, framförallt för fågellivet. Miljön är även kulturhistoriskt intressant och präglad av Vällnora och Bennebols bruk vars drift upphörde i slutet av 1800-talet.

Hela området, utom södra delen av Norrsjön, är av riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6 § MB. Fyra naturreservat ligger i direkt anslutning till sjöarna; Svanhusskogen, Högbergsmossen, Pansarudden samt Hästhagen-Kilholmen. Delar av Vällen och Norrsjön är utpekade som Natura 2000-område. Hela området har högt värde (klass 3) i länets naturvårdsprogram, förutom södra delarna av Vällen, Vällnoren samt nordöstra delen av Norrsjön som har högsta värde (klass 1).

Vissa mindre delar av området kring Norrsjön och Vällen har klass 2 (høgt naturvärde), klass 3 (låga naturvärden) samt klass 4 (vissa naturvärden) i Naturvårdsverkets våtmarksinventering. Hela Vällnoren har klass 3 i samma inventering. Sju nyckelbiotoper och naturvärden finns i området.

Sjöarnas värden för friluftslivet ligger främst i områdets möjligheter till rekreation i stora, orörda och varierande naturmiljöer. Flera iordningställda badplatser finns och hållpartierna längs stränderna utgör utmärkta badklippor i avskilda lägen. I Vällen finns även friluftslivsvärden i form av möjligheter till fritidsfiske och sjön med tillhörande sjösystem (särskilt österut längs Kolarmoraån) är mycket lämpad som kanotled. Området runt sjöarna är strövvänligt och flera stigar finns. Upplandsleden går genom området.

På grund av de höga värdena för djur och växtlivet och friluftslivet bedömer Länsstyrelsen att strandskyddet ska vara utvidgat till 300 meter på land.

Edsjön, Grytsjön, Holmsjön, Rørsjön och Skysjön (Fyrväpplingen)

Fyrväpplingesjöarnas vatten är förhållandevis klart och har ett pH på omkring 7. I några av sjöarna har ädelfisk planterats in. Skogen i området är relativt ung omväxlande med inslag av urskogsartade områden och domineras av barrblandskog på relativt flacka moränmarker. Den största lövrikedomen finns längs våtmarkernas stränder samt i de blockrikaste partierna.

Området präglas av orördhet, mångformighet samt höga botaniska och hydrologiska värden och är genom sin större sammanhängande areal av våtmarker och naturskogar mycket värdefullt för den naturskogsbundna floran och faunan. Miljön är även kulturhistoriskt intressant, speciellt i de västra delarna av området, och präglad av Bennebols bruk vars drift upphörde i slutet av 1800-talet.

Grytsjön och Edsjön med omgivande marker, västra halvan av Rørsjön med omgivande mark samt en del av den omgivande marken väster om Skysjön är av riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6 § MB. Edsjön samt en stor del av sjöns omgivning ingår i naturreservatet Dammen, som också är utpekad som Natura 2000-område och har högsta klass (høgst värde) i länets naturvårdsprogram. Denna klass tillhör även större delen av Grytsjön och de västra och norra delarna runt sjön samt en del av den omgivande marken väster om Rørsjön. Övriga sjöar och markområden som ingår i Fyrväpplingen har näst högsta klass (mycket høgt värde) i naturvårdsprogrammet.

Vissa mindre delar av området är med i Naturvårdsverkets våtmarksinventering. En liten del av omgivande mark väster om Grytsjön har högsta klass (mycket högt naturvärde) och Edsjön samt del av dess omgivande mark liksom mindre delar av området kring Holmsjön och Rörnsjön har klass 4 (vissa värden). Väster om Rörnsjön finns en nyckelbiotop.

Fyrväpplingens värden för friluftslivet ligger främst i områdets möjligheter till rekreation i stora opåverkade naturmiljöer. Här finns också stora friluftslivsvärden i form av fritidsfiske. Vid Kobol sydväst om Holmsjön finns ett sportfiskecentrum med etablerad friluftsverksamhet i form av sportfiske och jakt, stuguthyrning med mera. Upplandsleden går genom nästan hela området.

På grund av de höga värdena för djur och växtlivet och friluftslivet bedömer Länsstyrelsen att strandskyddet ska vara utvidgat till 300 meter på land.

Sottern

Sottern är en näringsrik lerslättsjö, kantad av en mäktig bladvasszon. Området norr om sjön domineras av betade strandängar, i väster finns igenväxande betesmarker och sumpskogar och söder om sjön finns ett relativt kuperat landskap med både betesmarker, lövträdsrika moränmarker och åkrar.

Sydväst om sjön finns det lilla Natura 2000-området, som också är naturreservat; Rytthagen. Det är en lövlund med framförallt lindar, men även grova ekar, lönn och alm. Mellan träden växer hassel, olvon och tibast och en rad lundväxter, exempelvis underviol, trolldruva och nässelklocka.

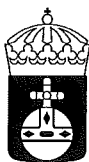
Sottern och dess stränder är värdefull för fågellivet, här häckar bland annat rördrom, drillsnäppa, brun kärrhök och rörsångare. Sottern med stränder har högt naturvärde (klass 2) enligt Naturvårdsverket våtmarksinventering. Enligt länets naturvårdsprogram har Sotternområdet högt naturvärde (klass 3).

Sottern har även betydelse för friluftslivet, framförallt för den fritidshusbebyggelse som finns i närområdet, både i Uppsala kommun och vid den östra delen av sjön, som ligger i Norrtälje kommun.

På grund av värdena för djur- och växtlivet och friluftslivet bedömer Länsstyrelsen att strandskyddet ska vara utvidgat till 300 meter, dock inte längre än fram till väg 282.

Fyrisån

Mellan Vattholma och Ekeby kvarn rinner Fyrisån genom en flack dalgång med åker- och hagmark. Längs en stor del av sträckan har ån låglänta stränder omgivna av sankmark, dels betade strandängar, dels sumpkärr av starr-örttyp. Området har mycket stor betydelse för fågellivet, dels som rastplats för sträckande gäss, änder och vadare, dels som häckningsplats för bland annat årta, skedand, småfläckig sumphöna, mindre strandpipare och storspov. Längre från stränderna finns områden med ängs- och hagmarker med värdefull flora. Bland annat växer här korskovall, backsippa och toppjungfrulin. Området har, tack vare sina natur- och kulturvärden, även värden för friluftslivet, för bland annat paddling, bad och utflykter. En kanotled startar i Vattholma. Vid Stolvreta finns en badplats och

planering pågår för att tillgängliggöra ett vandringsstråk längs ån mellan Storvreta och Ekeby kvarn.

Längs sträckan finns två områden med naturbetesmarker som är utpekade som Natura 2000-områden och som riksintressen för naturvärden på grund av sin värdefulla flora; Ekeby-Ånge och Lena-Husby (Långbergsbacken). Ån och den omgivande dalgången är av klass 2, mycket högt värde, i länets naturvårdsprogram och värdefullt på en mängd olika sätt: botaniskt, zoologiskt, geologiskt, hydrologiskt, kulturellt och ur landskapsbilds- och friluftslivssynvinkel.

Området öster om Fyrisån mellan Kungsängsleden och söderut till kommungränsen utgörs till största delen av åker-, ängs-, och betesmark. I den norra delen är ängarna fuktiga, för att längre söderut gradvis övergå till torrare ängsbackar. Ån och ängarna är värdefulla för fågelfaunan, framförallt som ett viktigt flyttfågelstråk för simfåglar och vadare, men även för häckande fåglar, särskilt vid Övre Föret. Uppsala kungsäng, känd för sin rika förekomst av kungsängsliljor, är skyddad som naturreservat och Natura 2000-område och är ett omtyckt utflyktsmål. Området kring Fyrisåns södra del har klass 2, mycket högt värde, i länets naturvårdsprogram. Området är också värdefullt för tätortsnära friluftsliv. Längs den östra sidan av Fyrisån från Kungsängsbron och söderut går en markerad vandringsled, en Linnéstig, i riktning mot Linnés Hammarby. Stigen passerar Övre Föret där det finns ett gömsle för fågelskådning.

På grund av de höga värdena för friluftslivet och djur- och växtlivet bedömer Länsstyrelsen att strandskyddet ska vara utvidgat till 300 meter vid Fyrisån, enligt avgränsningar som framgår av karta 9-11.

Hågaån

Hågaån mynnar i Vårdsättraviken i Ekoln. Idag är den en mindre å men historiskt var den var farbar vilket många fornlämningar i närområdet vittnar om. Området norr om Lurbo bro ingår i det kommunala naturreservatet Hågadalens-Nåsten.

Vid Kvarnbo finns en djup och frodig lundravin. Nedströms bebyggelsen i Kvarnbo meandrar ån genom jordbrukslandskapet i Hågadalens fram till Lurbo bro. Längs med Hågadalens västra sida finns lövträdsridåer med artrika ädellövsbestånd spridda längs med brynet med större ytor vid exempelvis Predikstolen och Fäbodarna. Innanför brynen finns bland- och barrskogstyper av olika fuktighetsgrad. Detta område är skyddat som Natura 2000-området Östra Nåsten. Nedströms Lurbo bro rinner Hågaån genom ett mindre skogsområde.

Hågadalens utgör, tack vare sina höga natur- och kulturvärden, ett värdefullt tätortsnära friluftslivs- och rekreationsområde. Området används av många människor under hela året för promenader, skidåkning, löpning, natur- och kulturupplevelser. En markerad Linnéstig går genom området.

På grund av områdets betydelse för friluftslivet och de höga naturvärdena bedömer Länsstyrelsen att strandskyddet ska vara utvidgat till 300 meter på land nedströms Kvarnbo, utom vid Flogsta, Eriksberg, Södra Gottsunda och Vårdsättra, där utvidgat strandskydd avgränsas enligt karta 12-13.

Intresseavvägning

De områden som omfattas av detta beslut om utvidgat strandskydd har mycket höga värden för allmänhetens tillgång till strandområden och/eller växt- och djurlivet. Enligt Länsstyrelsens bedömning behövs utvidgat strandskydd för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i dessa områden. Detta innebär vissa inskränkningar i enskildas rätt att använda mark, varför en intresseavvägning enligt 7 kap. 25 § MB ska göras. Länsstyrelsen bedömer att utvidgning av strandskydd enligt föreliggande beslut inte går längre än vad som krävs för att strandskyddets syften ska säkerställas.

Kungörelse

Länsstyrelsen beslutar, med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Beslutet ska föras in i länets författningssamling och kungöras i ortstidningar och i Post- och inrikes tidningar.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till **regeringen, Miljödepartementet**. Överklagandet ska vara skriftligt och undertecknat. Uppge också postadress och telefonnummer. Ange vilket beslut som överklagas, t ex genom att ange ärendets diarienummer. I överklagandet ska en redogörelse finnas för varför Länsstyrelsens beslut anses felaktigt och vilken ändring av beslutet som begärs. **Brevet ska lämnas/skickas till Länsstyrelsen**. Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen inom **tre veckor** från den dag beslutet kungjorts i ortstidning.

Upplysningar

I enlighet med 7 kap. 14 § MB gäller beslut om att utvidga strandskyddsområdet omedelbart, även om det överklagas. Detta innebär att beslutet ska tillämpas genast, om inte regeringen efter ett överklagande föreskriver annat.

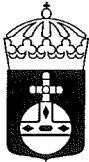
För de områden som inte längre omfattas av utvidgat strandskydd till följd av detta beslut råder generellt strandskydd om 100 meter.

Beslutet ändrar Länsstyrelsens beslut från den 30 september 1994, dnr 231-568-93, endast avseende områden med utvidgat strandskydd.

Inom områden som skyddas som naturreservat kan strandskyddet vara upphävt enligt särskilda beslut.

Inom detaljplanerade områden kan strandskyddet vara upphävt enligt en planbestämmelse (gäller endast detaljplaneärenden som påbörjats efter 1 juli 2009) eller enligt ett särskilt beslut. Planer som kommit in till Länsstyrelsen för fastställelseprövning före den 1 juli 1975 omfattas inte av strandskydd. Strandskydd gäller åter om en detaljplan upphävs eller ersätts av en ny detaljplan.

Inom de områden som omfattas av generellt eller utvidgat strandskydd tillämpas gällande strandskyddslagstiftning som främst regleras i 7 kap. 13-18h §§ MB. Här regleras möjligheten till dispens från strandskyddsbestämmelserna och kommunens möjlighet att i översiktsplaneringen peka ut områden som är lämpliga för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden). I 4 kap. 17 § plan-

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

14 (14)

2014-12-17

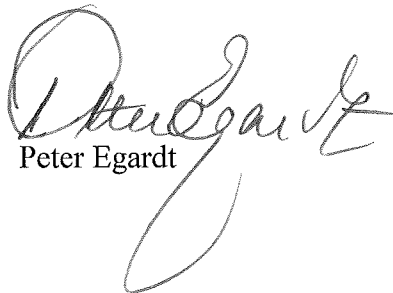
Dnr: 511-2622-14

och bygglagen (2010:900) regleras kommunens möjlighet att upphäva strandskyddet vid detaljplanering.

Pågående markanvändning kan fortgå utan hinder av strandskyddet. Någon rätt till ersättning för fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till marken med anledning av ett beslut om utvidgat strandskydd föreligger inte (31 kap. 4 § MB).

Deltagare

Landshövding Peter Egardt har beslutat i detta ärende. Planhandläggare Johanna Boman har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också planhandläggare Åsa Blomster, länsarkitekt Eva Bergdahl, länsassessor Annika Israelsson och naturvårdshandläggare Urban Westerlind deltagit.

Peter Egardt

Johanna Boman

Bilagor

1. Översiktskarta och beslutskartor 1-13
2. Sändlista